

2. Писарчук О. В., Орел Ю. Л., Єжелій Ю. О. Особливості бюджетування грантових заявок : аналіз повоєнної відбудови української економіки. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. N 37. С. 451-458. DOI : <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8138111>
3. Борщевський В., Засадко В., Матвеев Є. Інституційні основи повоєнного відновлення України : як використати потенціал європейських та міжнародних організацій для прискорення процесу зближення з ЄС. *Наукові перспективи*. 2022. No 7 (14). С. 51-62. DOI : [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-7\(14\)-51-62](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-7(14)-51-62).
4. План Відновлення України. Національна рада з відновлення. 2022. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/62c19ac16c921fc712205f03_NRC%20Ukraine%207s%20Recovery%20Plan%20blueprint_UKR.pdf (дата звернення: 20.03.2024).
5. План відновлення України. Відновлення України: офіційний вебсайт. URL : <https://recovery.gov.ua> (дата звернення: 20.03.2024).

УДК 339.137.2

Засенко І.І.,
Київський національний університет
технологій та дизайну

ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах глобалізації світової економіки конкуренція між виробниками стала більш інтенсивною, а перебіг економічних процесів – більш динамічним.

Питання конкурентоспроможності підприємницької діяльності досліджувалися М.Галелюк, Т. Харченко, О. Кузьмінім, Л. Балабановою, Г. Бондаренко тощо. Водночас, сучасні умови розвитку суспільства та економіки вимагають подальших наукових розвідок у цій сфері.

Так, конкурентоспроможність – це складне, багатовимірне поняття, яке визначає здатність товару досягати та утримувати позицію на конкурентному ринку, конкуруючи з іншими аналогічними товарами протягом певного періоду часу [1, с. 111].

Для підвищення конкурентоспроможності підприємницької діяльності необхідно наслідувати приклад розвинених країн, де конкурентоспроможність знаходиться в центрі уваги органів державної влади та бізнес-спільноти.

Поточна ринкова активність українських компаній свідчить про те, що обсяги експорту української продукції є дуже обмеженими. Українська продукція в основному представлена на ринках з високою ціновою конкуренцією, тобто на сировинних ринках та ринках стандартизованих промислових товарів масового виробництва. Водночас сучасні світові ринкові тенденції свідчать про перехід від цінової конкуренції до нецінової, тобто конкуренції в технічних та якісних аспектах продукції. Переможцем у конкурентній боротьбі за ринки збуту буде не той, хто запропонує найнижчу ціну, а той, хто забезпечить вищу якість.

Недостатня вивченість природи та важливості якості продукції залишається однією з головних причин низької ефективності виробництва в Україні та низької конкурентоспроможності на зовнішніх ринках.

Для того, щоб компанія могла успішно працювати в умовах ринкової економіки, вона повинна швидко виробляти раціональну реакцію на всі зміни, які щодня відбуваються в ході її господарської діяльності, а це означає, що компаніям необхідно адаптуватися до швидких змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі в умовах жорсткої конкуренції. У таких ситуаціях виграють підприємства, які швидше за інших пристосовуються до реалій часу та адаптуються до нових бізнес-ситуацій. Здатність компанії адаптуватися до ринкового середовища часто залежить від ефективності існуючої системи управління та вміння керівництва формулювати і реалізовувати систему цілей коротко- та довгострокових [2, с. 224].

Якість продукції дуже важлива. Це означає, що менеджмент суб'єктів підприємницької діяльності на всіх рівнях повинен ретельно працювати і намагатися виробляти високоякісну продукцію. Такий підхід може лише частково гарантувати конкурентоспроможність. Це пов'язано з тим, що за однакової пропозиції споживачі мають можливість обирати товари на користь кращих виробників, тобто тих, які мають конкурентні переваги. Іншими словами, пропозиція товарів повинна перевищувати аналогічні пропозиції конкурентів за умови постійного вдосконалення [3, с. 116].

Наявність ресурсів дозволяє компанії утримувати свої конкурентні позиції протягом тривалого часу. Однак ресурсна перевага компанії над конкурентами має практичне значення лише в тому випадку, якщо вона відповідає поточним ринковим умовам. Здатність топ-менеджерів приймати найважливіші стратегічні рішення, вміння генерувати нові ідеї з необхідною для ринку швидкістю та організовувати їх реалізацію, а також готовність йти на розумний ризик є найважливішими елементами операційної конкурентоспроможності [4, с. 64, 66-68].

Загалом, вибір моделі, що забезпечує конкурентоспроможність підприємницької діяльності, передбачає визначення напряму досягнення стратегічних цілей конкуренції. Цей напрямок включає такі правила і прийоми, як формування адекватної цінової політики, що зможе забезпечити

стратегічну динаміку зростання цільових сегментів ринку, підвищити загальний обсяг продажів і продаж окремих товарних груп, досягнення цільового прибутку і управління ресурсним потенціалом з метою максимізації прибутковості протягом стратегічного періоду, перерозподіл і фокусування витрат та інші

Таким чином, заходи з підвищення конкурентоспроможності підприємницької діяльності включають відповідну та якісно обґрунтовану маркетингову політику підприємств, створення нових товарів та покращення їх якісних характеристик, дослідження та забезпечення переваг товару порівняно з альтернативами, виявлення переваг та недоліків аналогічних товарів та використання отриманих результатів, оновлення машин та обладнання, постійні зусилля зі зниження собівартості товарів, безперервний менеджмент, покращення якості обслуговування та сервісу, диференціацію товарів.

Література

1. Шкурупій О.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2012. 248 с.
2. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 456 с.
3. Павлова В.А. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка та стратегія забезпечення. Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2006. 276 с.
4. Дзеніс В.О., Дзеніс О.О. Розробка напрямів підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Економіка і суспільство. Вип. № 13. 2017. С. 62-70.

УДК 330.675

Щур О.В. аспірант
Київський національний університет
технологій та дизайну

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВПРОВАДЖЕННІ СМАРТ-ЕКОНОМІКИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

В сучасному світі, де технологічний прогрес стрімко розвивається, смарт-економіка стає все більш актуальною темою для обговорень. Цифрові технології відіграють ключову роль у впровадженні концепції смарт-економіки, що сприяє створенню більш ефективних, інноваційних та конкурентоспроможних господарських систем. Роль цифрових технологій у впровадженні смарт-економіки, а також виклики та можливості, які вони несуть за собою є темою обговорень не однієї наукової конференції.

Цифрові технології, такі як штучний інтелект, інтернет речей, блокчейн, великі дані та інші, служать основою для створення смарт-